

WB67 Zijn vragen onschuldig?

Opdracht gemaakt door Menno van Calcar, Groene Hart lyceum

Inleiding

Door een vraag te stellen beweer of suggereer je iets.

Een voorbeeld is de vraag: *Is de koningin wel helemaal goed bij haar hoofd?*

Is hij wel helemaal eerlijk? Gaat dat wel goed allemaal? Ik vraag het maar; ik beweer niks.

Vragen mag altijd. Maar dat is niet zo. Door een vraag te stellen beweer je iets. Namelijk dat het antwoord niet evident is. Je stelt alleen maar vragen waar je het antwoord niet zeker op weet.

Door de vraag te stellen wekt je een suggestie, waardoor twijfel ontstaat.

Leerdoel

De kern van deze wisebits is dat je door een vraag te stellen je iets kan beweren of suggereren.

In de opdracht wordt aan de hand van diverse voorbeelden het effect besproken van je woordkeuze als je vragen stelt. Het onderwerp sluit aan op de rol van vragen in de retorica.

Didactische opzet

Lessituatie: vaklessen Nederlands of Filosofie 5 havo en 5 t/m 6 vwo.

- a. De docent begint de les met het stellen van een aantal suggestieve vragen. Daarna kijken de leerlingen naar het Wisebits-fimpje.
- b. De docent bespreekt de actieve rol van het vragen stellen. Ook bespreekt hij in deze context de 'retorische vraag'. Hierbij geven leerlingen en de docent recente voorbeelden uit de media.
- c. De leerlingen voeren diverse vormen van vraaggesprekken. Bijvoorbeeld:
 - Twee leerlingen voeren een gesprek dat alleen uit vragen bestaat (hoe gaat het? Waarom vraag je dat? Mag ik dat niet weten soms? Wat wil je straks nog meer van me weten? Je denkt toch zeker niet dat ik verder geïnteresseerd in je ben?)
 - Een leerling krijgt de opdracht het gesprek een bepaalde kant uit te duwen door middel van vragen via een schriftelijke opdracht, de tegenspeler weet hier niet van.
 - Leerlingen kijken een groepjes van twee naar een registratie van een vraaggesprek op internet en analyseren het gebruik van vragen door de interviewer.
 - Etcetera.Een derde leerling luistert naar de gesprekken en benoemt het effect van de gebruikte woorden in de vragen.
- d. De resultaten van een klein aantal drietallen worden plenair besproken. Wanneer het effect van de woordkeuze in de vragen voldoende duidelijk is, wordt het gesprek omgekeerd. In de vorm van een klasgesprek wordt nagegaan hoe je een gesprek met bijvoorbeeld een politicus of een sportman over een actueel onderwerp door het stellen van vragen kan beïnvloeden in de door jou gewenste richting. Belangrijk is dat de klas het eerst eens wordt over de richting.